

Maciej Błażewski

Uniwersytet Wrocławski
e-mail: maciej.blazewski@uwr.edu.pl

ŚRODKI KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ W PRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ELECTRONIC MEANS OF COMMUNICATION IN THE PUBLIC PROCUREMENT LAW

DOI: 10.15611/pn.2017.497.19

Streszczenie: Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadzają powszechny obowiązek stosowania środków komunikacji elektronicznej. Wyjątkowo zamawiający oraz wykonawca posiadają swobodę wyboru pomiędzy pisemną a elektroniczną formą komunikacji. Przepisy te dookreślają także rodzaje i warunki techniczne właściwe dla środków komunikacji elektronicznej. Taka forma komunikacji przyniesie korzyści zarówno zamawiającemu, jak i wykonawcy na poziomie Unii Europejskiej oraz w każdym z państw członkowskich. Przepisy dotyczące elektronicznej administracji zostały wprowadzone w wyniku implementacji przepisów prawa Unii Europejskiej. Szerokie stosowanie środków komunikacji elektronicznej, obejmujące m.in. postępowanie o udzielenie zamówienia oraz postępowanie odwoławcze, skutkuje ich znacznym zróżnicowaniem. Środki te mają na celu głównie ułatwienie komunikacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcą.

Słowa kluczowe: elektroniczna administracja, środki komunikacji elektronicznej, wykonawca, zamawiający.

Summary: The provisions of Act of Public Procurement Law covers a universal obligation of using of the electronic means of communication. The contracting authority and the economic operator have partly the freedom to choose between written and electronic forms of communication. These provisions also specify the types and the technical conditions of these means of communication. Such a form of communication will bring benefits to the contracting authority as well as the economic operator.

Keywords: e-government, electronic means of communication, economic operators, contracting authority.

1. Wstęp

Środki komunikacji elektronicznej służą ułatwieniu przekazywania informacji m.in. wewnątrz administracji publicznej oraz pomiędzy podmiotami prywatnymi a organami administracji publicznej i podmiotami administrującymi. Środki te są stosowane m.in. w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jak również postępowaniu odwoławczym. Ta forma komunikacji daje korzyści zamawiającemu oraz wykonawcy na poziomie Unii Europejskiej oraz państw członkowskich. Stosowanie środków komunikacji elektronicznej przyniesie największy zakres korzyści, jeżeli będzie powszechne w każdym z państw członkowskich Unii Europejskiej. Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych¹ implementują regulacje prawa Unii Europejskiej w sposób odpowiadający specyfice polskiego systemu zamówień publicznych. Szerokie zastosowanie tych środków komunikacji oznacza jednocześnie ich znaczące zróżnicowanie.

Celem badań jest wykazanie powszechności i zróżnicowania zastosowania środków komunikacji elektronicznej. Badania zostały przeprowadzone z użyciem metody analityczno-dogmatycznej, obejmującej analizę źródeł prawa Unii Europejskiej oraz prawa polskiego, jak również analizę dorobku nauki prawa i nauki ekonomii, dotyczącego elektronicznej administracji. Badania ograniczyły się do analizy regulacji prawnych oraz opracowań nauki prawa.

2. Przyczyny wprowadzenia środków komunikacji elektronicznej w prawie zamówień publicznych

Mechanizmy elektronicznych zamówień publicznych zostały wprowadzone ze względu na obowiązek implementacji regulacji prawa Unii Europejskiej, jak również korzyści związane z ich zastosowaniem dla zamawiającego oraz wykonawcy².

Zmiany ustawy Prawo zamówień publicznych, wprowadzające obowiązek stosowania środków komunikacji elektronicznej, zostały uchwalone w wyniku implementacji dyrektywy 2014/24/UE³ oraz dyrektywy 2014/25/UE⁴. Dyrektywy te wprowadzają zasadę obligatoryjnego stosowania środków komunikacji elektronicznej na wszystkich etapach postępowania, w tym w związku z przekazywaniem ofert⁵. Zasa-

---

¹ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.), dalej: p.z.p.

² Nauka prawa podkreślała, że wcześniejsze regulacje dotyczące zamówień publicznych były niespójne. Zob. K. Telecka, *Skuteczne doręczenie elektronicznych dokumentów i oferty w postaci elektronicznej zamawiającemu będącemu podmiotem publicznym*, Czas Informacji, nr 1, 2011, s. 27.

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE, dalej: dyrektywa 2014/24/UE.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE, dalej: dyrektywa 2014/25/UE.

⁵ Cel 52 dyrektywy 2014/24/UE; cel 63 dyrektywy 2014/25/UE.

da ta ma względny charakter, ponieważ dyrektywa wprowadza częściowe wyłączenia tego obowiązku. Obowiązek ten nie dotyczy przekazu informacji: szczególnie wrażliwych⁶, wewnątrz struktury instytucjonalnej zamawiającego⁷ oraz za pomocą niedostępnych powszechnie środków komunikacji elektronicznej⁸.

Korzyści dla zamawiającego oraz wykonawcy są ze sobą częściowo powiązane. Korzyści mają charakter finansowy oraz organizacyjny. Zamawiający może uzyskać korzyści związane z ograniczeniem kosztów postępowania o udzielenie zamówienia lub postępowania odwoławczego, w tym z ograniczeniem zużycia materiałów eksploatacyjnych, mniejszym zaangażowaniem pracowników oraz uzyskaniem mniejszych cen ofert⁹. Wykonawca także odnosi korzyści finansowe, które są związane z większym dostępem do udziału w tych postępowaniach wykonawców spoza rynku lokalnego¹⁰. Beneficjentem korzyści organizacyjnych jest zarówno zamawiający, jak i wykonawca. Środki komunikacji elektronicznej umożliwiają m.in. zachowanie przejrzystości postępowań związanych z zamówieniami publicznymi, zwiększenie bezpieczeństwa ochrony informacji, ograniczenie czasu prowadzonych postępowań, zmniejszenie liczby błędów poprzez automatyzację tych postępowań¹¹.

3. Poziomy i kierunki stosowania środków komunikacji elektronicznej

Przepisy prawa wprowadzają definicję legalną środków komunikacji elektronicznej, którymi są rozwiązania techniczne, w tym urządzenia teleinformatyczne i współpracujące z nimi narzędzia programowe umożliwiające indywidualne porozumiewanie się na odległość przy wykorzystaniu transmisji danych między systemami teleinformatycznymi, a w szczególności poczta elektroniczna, jak również faks¹².

⁶ Cel 54 dyrektywy 2014/24/UE; cel 65 dyrektywy 2014/25/UE.

⁷ Cel 52 dyrektywy 2014/24/UE; cel 63 dyrektywy 2014/25/UE.

⁸ Cel 53 dyrektywy 2014/24/UE.

⁹ M. Stachowiak, *Korzyści dla zamawiającego i wykonawców*, [w:] W. Dzierżanowski, M. Stachowiak (red.), *Elektroniczne zamówienia publiczne w Polsce – ekspertyza*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011, s. 49. Na zmniejszenie kosztów poprzez zastosowanie środków komunikacji elektronicznej wskazują także inni przedstawiciele nauki. Zob. M. Bugdol, *Organizacyjne problemy wdrażania e-usług w administracji samorządowej*, Samorząd Terytorialny, nr 7-8, 2015, s. 159; D. Fleszer, *ICT a społeczeństwo obywatelskie*, Czas Informacji, nr 1, 2012, s. 8; A. Dynek, S. Walczak, *Komunikacja między zamawiającym a wykonawcą*, Monitor Zamówień Publicznych, nr 7, 2016, s. 32.

¹⁰ M. Stachowiak, *op. cit.*, s. 50; D. Fleszer, *op. cit.*, s. 8.

¹¹ M. Stachowiak, *op. cit.*, s. 49-50. Zob. też. A. Pawluczuk *et al.*, *Strony internetowe urzędów gmin jako element wsparcia e-administracji w gminie*, Samorząd Terytorialny, nr 5, 2014, s. 47.

¹² Art. 2 pkt 17 p.z.p. w zw. z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1030 ze zm. Na otwarty katalog środków komunikacji elektronicznej wskazuje A. Hryc-Ląd, *Komentarz do Rozdziału 2a*, [w:] K. Saja-Żwirkowska (red.), *Prawo zamówień publicznych. Komentarz do nowelizacji*, Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa 2016, s. 33.

Badania nad elektronicznymi zamówieniami publicznymi, które są elementem elektronicznej administracji, wymagają dopełnienia tej definicji pojęciami narzędziami, którymi są poziomy oraz kierunki komunikacji. Te pojęcia pozwalają dokładniej opisać zakres zastosowania środków komunikacji elektronicznej¹³.

Środki komunikacji elektronicznej są stosowane na każdym z czterech wyróżnionych przez naukę poziomów elektronicznej komunikacji. Poziomymi tymi są kolejno: 1) pozyskanie informacji związanych z działalnością administracji publicznej; 2) jednokierunkowa interakcja, czyli pobranie informacji i wzorów dokumentów; 3) dwukierunkowa interakcja, czyli pobranie informacji i wzorów, a następnie ich odesłanie do organu administracji publicznej; 4) transakcja obejmująca prowadzenie komunikacji drogą elektroniczną¹⁴.

Mechanizmy elektronicznych zamówień publicznych obejmują dwa kierunki komunikacji. Kierunek zewnętrzny oznacza przekazywanie informacji pomiędzy administracją publiczną a przedsiębiorcami (G2B – *government to business*). Kierunek wewnętrzny obejmuje transmisję informacji w ramach administracji publicznej (G2G – *government to government*)¹⁵.

4. Powszechność stosowania środków komunikacji elektronicznej

Mechanizmy elektronicznych zamówień publicznych będą przynosiły korzyści administracji publicznej oraz ekonomicznemu otoczeniu administracji, jeżeli będą stosowane powszechnie. Ustawa Prawo zamówień publicznych, w celu osiągnięcia tych korzyści, wprowadziła zasadę zastosowania środków komunikacji elektronicznej w toku postępowania o udzielenie zamówienia¹⁶. Zasada ta dotyczy trzeciego poziomu komunikacji elektronicznej, czyli dwukierunkowej interakcji w kierunku G2B pomiędzy wykonawcą a zamawiającym, która obejmuje pobieranie i odesłanie wypełnionych dokumentów¹⁷, jak również takiej interakcji w kierunku G2G pomię-

¹³ M. Błazewski, *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis, vol. 4 (2), 2015, s. 135.

¹⁴ T. Szewc, *Administracja wobec rozwoju e-usług*, Przegląd Prawa Publicznego, nr 7-8, 2012, s. 121; E. Modzelewska, *Światowe trendy w projektowaniu e-usług dla administracji publicznej*, Czas Informaty, nr 1, 2012, s. 83; M. Hacia, *E-PUAP szansą sprawnego funkcjonowania administracji*, [w:] T. Stanisławski, B. Przywora, L. Jurek (red.) *E-administracja. Szanse i zagrożenia*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 180; M. Błazewski, *op. cit.*, s. 135.

¹⁵ Zob. E. Ziemia, T. Papaj, J. Będkowski, *Egzemplifikacja e-government w Polsce – analiza porównawcza SEKAP i ePUAP*, Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych, nr 29, 2013, s. 430.

¹⁶ Zgodnie z art. 10a ust. 1 p.z.p., komunikacja pomiędzy zamawiającym a wykonawcami odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności w zakresie składania ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczeń. Zob. A. Dynek, S. Walczak, *op. cit.*, s. 32, 34; P. Granecki, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 199

¹⁷ Problematykę poziomów komunikacji elektronicznej przedstawia m.in. T. Szewc, *op. cit.*, s. 121; E. Modzelewska, *op. cit.*, s. 83; M. Hacia, *op. cit.*, s. 180.

dzy zamawiającym a Urzędem Publikacji Unii Europejskiej¹⁸ oraz pomiędzy zamawiającym a Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych¹⁹. Droga elektroniczna na tym poziomie jest jednak relatywnie powszechna. Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadzają wyłączenia od tego obowiązku, gdy stosowanie drogi elektronicznej jest niemożliwe lub nieproporcjonalnie trudne w porównaniu z zakładanymi korzyściami. Wyłączenie to ma miejsce, gdy technologia przekazywania potrzebnych danych nie istnieje²⁰ lub nie jest ogólnie dostępna²¹, jak również wtedy, gdy zostało lub zostanie naruszone bezpieczeństwo przekazywanych danych²², w tym informacji szczególnie wrażliwych²³. Zamawiający powinien wykazać w protokole powody odstąpienia od obowiązku stosowania środków komunikacji elektronicznej²⁴.

Zasada stosowania środków komunikacji elektronicznej w toku postępowaniu o udzielenie zamówienia ma częściowo miejsce na czwartym poziomie komunikacji elektronicznej, czyli transakcji obejmującej pełną obsługę elektroniczną tego postępowania²⁵. Przepisy Prawa zamówień publicznych wyróżniają podmioty oraz tryby zamówień, gdzie stosowanie środków komunikacji elektronicznej na czwartym poziomie jest obowiązkowe. Obowiązek ten mają podmioty posiadające status centralnego zamawiającego. Postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli jest prowadzone przez centralnego zamawiającego, odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej²⁶. Trybami zamówień odbywającymi się z zastosowaniem środków komunikacji elektronicznej są: licytacja elektroniczna²⁷, aukcja elektroniczna²⁸ oraz dynamiczny system zakupów²⁹.

---

¹⁸ Zgodnie z art. 135 ust. 2 p.z.p., zamawiający powinien przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej drogą elektroniczną ogłoszenie o profilu nabywcy.

¹⁹ W świetle art. 98 p.z.p. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz.U., poz. 2038), dalej: r.r.s., zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych drogą elektroniczną roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach.

²⁰ Art. 10c ust. 1 pkt 4 p.z.p.

²¹ Art. 10c ust. 1 pkt 1-3 p.z.p.

²² Art. 10c ust. 1 pkt 5-6 p.z.p.

²³ Art. 10c ust. 1 pkt 6 p.z.p.

²⁴ Art. 10f, art. 96 ust. 1 pkt 12 p.z.p.

²⁵ Problematykę poziomów komunikacji elektronicznej przedstawiają m.in.: T. Szewc, *op. cit.*, s. 121; E. Modzelewska, *op. cit.*, s. 83; M. Hacia, *op. cit.*, s. 180.

²⁶ Art. 15b ust. 2 p.z.p.

²⁷ Art. 77, art. 78 ust. 1 p.z.p.

²⁸ W świetle art. 91d ust. 1 p.z.p. aukcja elektroniczna powinna być prowadzona drogą elektroniczną, nawet w sytuacji awarii systemu teleinformatycznego. Zamawiający prowadzi wówczas aukcję elektroniczną drogą elektroniczną po usunięciu awarii tego systemu.

²⁹ Art. 103 ust. 1 p.z.p.

5. Swoboda stosowania środków komunikacji elektronicznej

Ustawa Prawo zamówień publicznych wprowadza jedynie fragmentaryczną swobodę wyboru pomiędzy stosowaniem tradycyjnych (pisemnych) a elektronicznych środków komunikacji. Swoboda ta częściowo jest przyznana zamawiającemu, a częściowo wykonawcy. Przyznanie swobody jednemu z tych podmiotów oznacza powstanie obowiązku stosowania drogi elektronicznej przez inny podmiot. Środki komunikacji elektronicznej wymagają bowiem jednoczesnego użycia systemów teleinformatycznych przez oba podmioty przekazu informacji.

Zamawiający posiada swobodę stosowania środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa³⁰. Zamawiający powinien wskazać ten wymóg w ogłoszeniu o zamówieniu³¹. Wnioskodawca jest wtedy obowiązany stosować drogę elektroniczną w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Wykonawca ma swobodę stosowania tych środków komunikacji w postępowaniu odwoławczym³². Wykonawca może wnieść drogą elektroniczną: odwołanie od niezgodnej z prawem czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub zaniechania czynności³³, wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze³⁴, jak również zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego³⁵. Prezes Krajowej Izby Odwoławczej oraz Krajowa Izba Odwoławcza są wówczas obowiązane stosować środki komunikacji elektronicznej³⁶.

6. Rodzaje środków komunikacji elektronicznej

Zamawiający oraz wykonawca nie mają swobody wyboru rodzaju środków komunikacji elektronicznej, ponieważ przepisy regulujące zamówienia publiczne ściśle określają wymagany rodzaj takiego środka komunikacji. Przepisy te wśród środków

---

³⁰ Art. 131bc ust. 1 p.z.p.

³¹ Art. 131bc ust. 3 p.z.p.

³² Zgodnie z art. 180 ust. 4 p.z.p. oraz art. 183 ust. 6 p.z.p., wykonawca może komunikować się z organami administracji publicznej w postępowaniu odwoławczym drogą tradycyjną (np. papierową) lub drogą elektroniczną.

³³ Art. 180 ust. 4 w zw. z art. 180 ust. 1 p.z.p.

³⁴ Art. 183 ust. 6 w zw. z art. 183 ust. 1-2 p.z.p.

³⁵ Art. 185 ust. 2 p.z.p.

³⁶ Zgodnie z art. 180 ust. 4 w zw. z art. 180 ust. 1 p.z.p. oraz art. 183 ust. 6 w zw. z art. 183 ust. 1-2 p.z.p. oraz art. 185 ust. 2 p.z.p., Prezes Krajowej Izby Odwoławczej oraz Krajowa Izba Odwoławcza są obowiązane przyjąć odwołanie oraz wniosek drogą elektroniczną, jeżeli w ten sposób zostanie wniesiony przez zamawiającego.

komunikacji elektronicznej wyróżniają m.in.: elektroniczną skrzynkę podawczą³⁷, pocztę elektroniczną oraz strony internetowe administracji publicznej³⁸.

Stosowanie elektronicznej skrzynki podawczej oraz poczty elektronicznej umożliwia zastosowanie trzeciego oraz czwartego poziomu komunikacji elektronicznej³⁹. Stosowanie środków komunikacji wymaga potwierdzenia tożsamości przez podmiot przekazujący informacje, w tym zarówno wykonawcę, jak i zamawiającego. Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych nakładają obowiązek potwierdzenia tożsamości za pośrednictwem kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Ten rodzaj weryfikacji powinien być stosowany w postępowaniu o udzielenie zamówienia⁴⁰ oraz postępowaniu odwoławczym⁴¹.

Strony internetowe administracji publicznej umożliwiają osiągnięcie każdego z czterech poziomów komunikacji elektronicznej, w zależności od zakresu przekazywanych danych. Strony internetowe zapewniają komunikację w obu kierunkach, czyli G2G oraz G2B. Przekazywanie informacji za pomocą tych stron może odbywać się za pomocą jednokierunkowej publikacji informacji lub – w przypadku komunikacji dwukierunkowej – formularzy elektronicznych. Przepisy prawa częściowo wskazują strony internetowe stosowane w związku zamówieniami publicznymi. Pierwszy poziom komunikacji elektronicznej, oznaczający publikowanie podstawowych informacji o postępowaniach o udzielenie zamówienia⁴². Drugi poziom jest związany m.in. z prowadzeniem stron portalu internetowego przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, na którym udostępnia się Biuletyn Zamówień Pu-

---

³⁷ § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań, t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 964 ze zm.

³⁸ W świetle art. 11 ust. 1 pkt 1 p.z.p., strony internetowe Urzędu Zamówień Publicznych powinny udostępniać Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamieszcza się ogłoszenia związane z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

³⁹ Problematykę stosowania elektronicznej skrzynki podawczej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przedstawia K. Telecka, *op. cit.*, s. 28.

⁴⁰ W świetle art. 10a ust. 5 p.z.p. oferty, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczenia wnoszone drogą elektroniczną powinny być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym pod rygorem nieważności. Zgodnie z art. 131bc ust. 5 p.z.p. oferta w postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, złożona w postaci elektronicznej, powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

⁴¹ W myśl art. 180 ust. 4 p.z.p., odwołania wnoszone drogą elektroniczną do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej powinny być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zgodnie z art. 183 ust. 6 w zw. z art. 183 ust. 1-2 p.z.p. wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze, jeżeli jest wnoszony w formie elektronicznej, powinien być weryfikowany za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego. W świetle art. 185 ust. 2 p.z.p. zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego, wniesione elektronicznie, powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

⁴² Zgodnie z art. 13a ust. 1 p.z.p. część zamawiających ma obowiązek zamieszczenia na stronie internetowej planów postępowań o udzielenie zamówień. W świetle art. 13a ust. 3 p.z.p. pozostali zamawiający mogą zamieszczać na stronie internetowej plany postępowań o udzielenie zamówień.

blicznych⁴³. Biuletyn służy jednostronnemu przekazywaniu informacji w kierunku G2B. Użytkownikiem Biuletynu Zamówień Publicznych jest zamawiający, który zamieszcza w nim ogłoszenie za pomocą formularzy internetowych Urzędu Zamówień Publicznych⁴⁴. Drugi i trzeci poziom komunikacji, obejmujący dwukierunkową interakcję, jest prowadzony także za pomocą formularzy internetowych. Strona portalu internetowego Urzędu Zamówień Publicznych umożliwia przekazywanie za pomocą formularza umieszczonego na tej stronie rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach. Komunikacja ta ma miejsce w kierunku G2G, ponieważ informacja jest przekazywana przez zamawiającego do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych⁴⁵. Strony internetowe mogą być prowadzone także na potrzeby licytacji elektronicznej⁴⁶ oraz aukcji elektronicznej⁴⁷. Strony te zawierają formularz umożliwiający wprowadzenie danych dotyczących kolejnych ofert⁴⁸. Strona używana do prowadzenia licytacji elektronicznej umożliwia automatyczną klasyfikację kolejnych przystąpień⁴⁹. W przypadku aukcji elektronicznej zamawiający jest jednocześnie informowany o pozycji jego oferty względem innych ofert⁵⁰. Komunikacja ma miejsce w kierunku G2B, gdyż dane są przesyłane pomiędzy wykonawcą a zamawiającym.

7. Wymagania techniczne związane ze środkami komunikacji elektronicznej

Przepisy prawa o zamówieniach publicznych nakładają także na zamawiającego obowiązek spełnienia podstawowych wymagań technicznych. Środki komunikacji elektronicznej stosowane w związku z zamówieniami publicznymi powinny umożliwić powszechny dostęp do tej formy przekazywania informacji. Zamawiający powinien stosować narzędzia i urządzenia służące komunikacji, których właściwości techniczne są niedyskryminacyjne, ogólnie dostępne oraz interoperacyjne z innymi narzędziami i urządzeniami⁵¹. Obowiązek ten dotyczy w szczególności środków stosowanych przy zamówieniach publicznych. Wymagania techniczne dla elektronicznej skrzynki podawczej oraz stron internetowych nie odbiegają od powszechnych wymagań właściwych całej administracji publicznej⁵². W rozporządzeniu Rady Mi-

⁴³ Art. 154 pkt 3 p.z.p.

⁴⁴ Art. 11 ust. 7b p.z.p.; art. 38 ust. 4a pkt 1 p.z.p., art. 75 ust. 1 p.z.p.

⁴⁵ § 2 r.r.s.

⁴⁶ Art. 75 ust. 2 pkt 15 p.z.p.

⁴⁷ Art. 91c ust. 1 p.z.p.

⁴⁸ Art. 74 ust. 1 p.z.p., art. 91c ust. 1 p.z.p.

⁴⁹ Art. 74 ust. 1 p.z.p.

⁵⁰ Art. 91c ust. 3 p.z.p.

⁵¹ Art. 10b p.z.p.

⁵² Wymagania te są określone m.in. w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 570), oraz aktach wykonawczych do tej ustawy.

nistrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności opisane są minimalne wymagania dotyczące systemów teleinformatycznych, minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych⁵³, a także w normach technicznych, do których odsyłają regulacje tego rozporządzenia⁵⁴. Wymagania te określają m.in. sposób administrowania⁵⁵ systemami teleinformatycznymi oraz ich zabezpieczenia⁵⁶. Skuteczna komunikacja wymaga spełnienia takich wymagań także przez wykonawcę, o czym powinien on zostać poinformowany przez zamawiającego. Informacje te powinny być wskazane w dokumentach wydanych w toku postępowania o udzielenie zamówienia⁵⁷.

8. Zakończenie

Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadziły zasadę powszechności stosowania środków komunikacji elektronicznej m.in. w toku prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia oraz postępowań odwoławczych. Wymagania techniczne dla stosowania tych środków są z zasady ogólnie dostępne, aby wykonawcy

---

⁵³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz.U. 2017 r., poz. 2247), dalej r.k.r.i.

⁵⁴ § 15 ust. 1,3 r.k.r.i., normami technicznymi, do których odsyła r.k.r.i., są m.in. uznane w obrocie profesjonalnym standardy i metodyki, jak również Polskie Normy: PN-ISO/IEC 20000-1 i PN-ISO/IEC 20000-2. Zob. więcej K. Wojsyk, *Komentarz do art. 18*, [w:] G. Szpor, Cz. Martysz, K. Wojsyk (red.), *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz*, ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa 2015, s. 194.

⁵⁵ System teleinformatyczny powinien posiadać odpowiednią funkcjonalność, niezawodność, użyteczność, wydajność, przenoszalność i pielęgnowalność (§ 15 ust. 1 r.k.r.i.).

⁵⁶ Podmiot realizujący zadanie publiczne, administrujący system teleinformatyczny, powinien zapewnić poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność (§ 20 ust. 1 r.k.r.i.). Zob. K. Wojsyk, *op. cit.*, s. 192-193, 196-197; A. Myśko, E. Młodzik, *Bezpieczeństwo informacji – dylematy związane z realizacją obowiązku prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, nr 72, 2014, s. 110; Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, *Polityka ochrony cyberprzestrzeni Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2013, s. 13.

⁵⁷ Zgodnie z art. 10a ust. 4 w zw. z art. 10a ust. 1,3 p.z.p. zamawiający wskazuje w dokumentach wydanych w toku postępowania o udzielenie zamówienia, w tym w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, niezbędne informacje dotyczące formatu, parametrów wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu elektronicznego. W świetle art. 91a ust. 2a pkt 6 p.z.p. zamawiający przeprowadzający aukcję elektroniczną powinien w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia określić m.in. informacje dotyczące parametrów wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.

mogli mieć możliwość uczestniczenia w tych postępowaniach. Środki komunikacji elektronicznej stosowane w toku tych postępowań są zróżnicowane ze względu na specyfikę sposobu przekazywania informacji.

Literatura

- Błażewski M., 2015, *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis, vol. 4 (2).
- Bugdol M., 2015, *Organizacyjne problemy wdrażania e-usług w administracji samorządowej*, Samorząd Terytorialny, nr 7-8.
- Dynek A., Walczak S., 2016, *Komunikacja między zamawiającym a wykonawcą*, Monitor Zamówień Publicznych, nr 7.
- Fleszer D., 2012, *ICT a społeczeństwo obywatelskie*, Czas Informacji, nr 1.
- Granecki P., 2016, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa.
- Hacia M., 2013, *E-PUAP szansą sprawnego funkcjonowania administracji*, [w:] T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek (red.), *E-administracja. Szanse i zagrożenia*, Wydawnictwo KUL, Lublin.
- Hryc-Ląd A., 2016, *Komentarz do Rozdziału 2a*, [w:] K. Saja-Żwirkowska (red.), *Prawo zamówień publicznych. Komentarz do nowelizacji*, Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa.
- Modzelewska E., 2012, *Światowe trendy w projektowaniu e-usług dla administracji publicznej*, Czas Informacji, nr 1.
- Myśko A., Młodzik E., 2014, *Bezpieczeństwo informacji – dylematy związane z realizacją obowiązku prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, nr 72.
- Pawluczuk A., Doróżdżewicz P., Grudzińska E., Hołubowicz K., 2014, *Strony internetowe urzędów gmin jako element wsparcia e-administracji w gminie*, Samorząd Terytorialny, nr 5.
- Stachowiak M., 2011, *Korzyści dla zamawiającego i wykonawców*, [w:] W. Dzierżanowski, M. Stachowiak (red.), *Elektroniczne zamówienia publiczne w Polsce – ekspertyza*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.
- Szewc T., 2012, *Administracja wobec rozwoju e-usług*, Przegląd Prawa Publicznego, nr 7-8.
- Telecka K., 2011, *Skuteczne doręczenie elektronicznych dokumentów i oferty w postaci elektronicznej zamawiającemu będącemu podmiotem publicznym*, Czas Informacji, nr 1.
- Wojsyk K., 2015, *Komentarz do art. 18*, [w:] G. Szpor, Cz. Martysz, K. Wojsyk (red.), *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz*, ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Ziomba E., Papaj T., Będkowski J., 2013, *Egzemplifikacja e-government w Polsce – analiza porównawcza SEKAP i ePUAP*, Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych, nr 29.

Źródła prawa

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania, Dz.U., poz. 2038.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań, t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 964 ze zm.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2247.

Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 570.

Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1030 ze zm.

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.

Inne źródła

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013, *Polityka ochrony cyberprzestrzeni Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa.